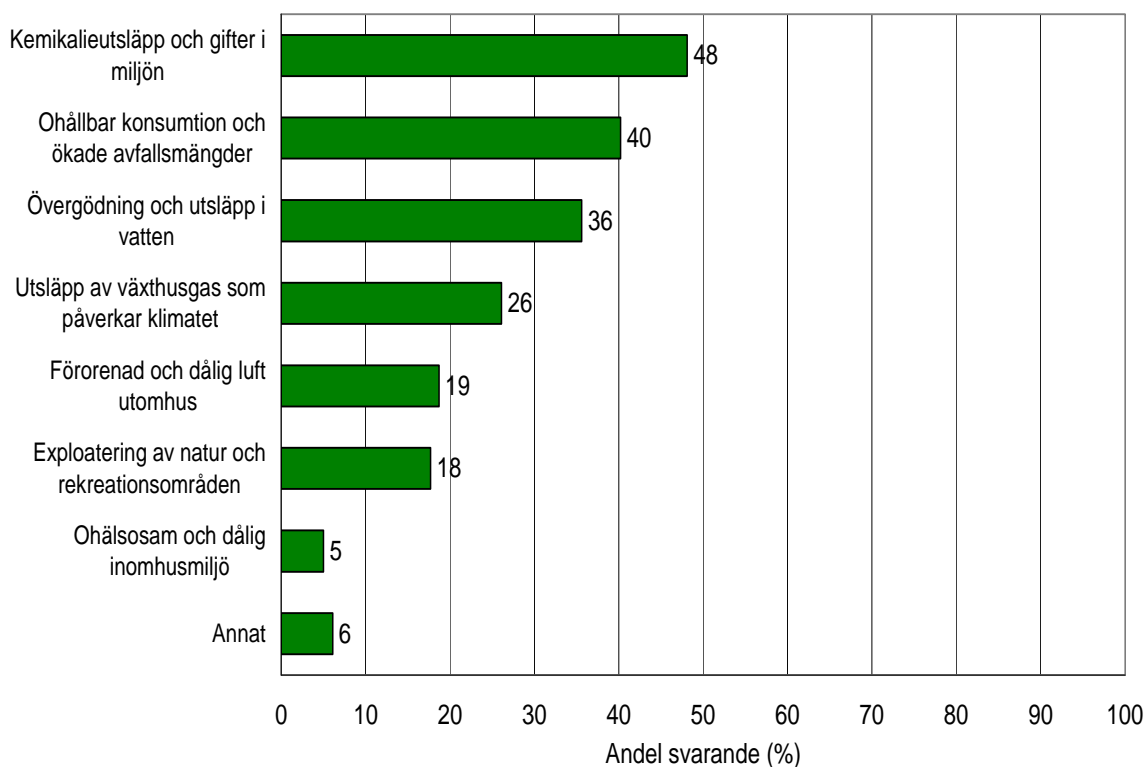


Vilka av följande anser du vara de två största miljöproblemen i kommunen? (Fråga 2.6)



## Miljöengagemang och miljövanor i Jönköpings kommun 2011.

En enkätundersökning våren 2011



## Sammanfattande slutsatser

Av det som kan utläsas ur enkätsvaren 2011 och jämföras med enkätsvaren 2002 kan man säga att kommuninvånarna har blivit något bättre på att agera miljömässigt rätt. Man använder 2011 oftare begagnade kläder, köper något oftare ekologiska livsmedel, fler av oss sorterar ut metall- och plastförpackningar och användningen av energisparlampor har ökat jämfört med 2002. Däremot verkar det inte ha skett någon nämnvärd förändring beträffande vårt resande eller hur ofta vi vistas i naturen.

Ett annat intressant resultat från undersökningen är att *kemikalieutsläpp och gifter i miljön* är de största miljöproblemen enligt enkätsvaren. Även *ohållbar konsumtion* och *övergödning och utsläpp till vatten* ses som stora miljöproblem.

Åldersgruppen 20-34 år bekymras i högre utsträckning av *ohållbar konsumtion* och *utsläpp av växthusgaser* medan gruppen 65-79 år oroas mer av *kemikalieutsläpp och gifter i miljön* samt *övergödning och utsläpp till vatten*.

Så många som 28 procent av de kommuninvånare som svarade på enkäten väljer att, olagligt, tvätta sin bil på garageuppfarten eller gatan. Vid tvätt av bil på en hårdgjord yta rinner tvättvatten, som bland annat innehåller olje- och bränslerester, däckpartiklar, vägmaterial, tungmetaller och rengöringsmedelskemikalier, ner i dagvattensystemet. Dagvattnet leds oftast orenat ut i våra åar och sjöar och kan skada djur, växter och vårt dricksvatten.

Hela sju procent säger att de väljer att, olagligt, dumpa sitt trädgårdsavfall i naturen. Det ser skräpigt ut och leder till att den befintliga floran och faunan i området förändras. I stället för till exempel en näringsfattig och artrik blomsteräng får man ett näringsrikt nässelsnår.

Dubbdäckanvändningen ligger ganska stilla runt 60 %. Allra bäst på att använda odubbade vinterdäck är män i åldersgruppen 50-64 år (56 %).

Miljöengagemang och miljövanor i Jönköpings kommun 2011  
En enkätundersökning våren 2011

Jönköpings kommun  
Miljökontoret  
Agenda 21  
551 89 Jönköping

Rapportsammanställning oktober 2011

# Innehållsförteckning

Sammanfattande slutsatser.....	3
Innehållsförteckning .....	4
Bakgrund.....	4
Syfte .....	4
Genomförande .....	4
Resultat .....	4
Intresse och engagemang i miljöfrågor.....	4
Konsumtion.....	7
Avfallshantering.....	10
Resvanor och trafik.....	12
Energianvändning .....	15
Parker och naturområden .....	16
Fyra kunskapsfrågor .....	17

Bilaga A, Enkätfrågor

## Bakgrund

En första större mätning av kommuninvånarens miljövanor gjordes år 2002. Den följs nu upp med undersökningen som genomfördes våren 2011. Undersökningarna 2002 och 2011 är inte identiska. Några frågor är likadana, men de flesta är nya eller omformulerade. Resultaten av den senaste undersökningen redovisas i denna rapport.

## Syfte

Syftet med enkätundersökningen är att ta reda på vilka värderingar invånare i Jönköpings kommun har om olika miljöfrågor. Undersökningens syfte är också att samla in uppgifter om kommuninvånarens miljövanor för att följa upp kommunens miljöprogram och ge svar på frågan ”Är vi på rätt väg?” Att jämföra 2011 års undersökningsresultat med resultat från 2002, i den mån samma frågor har ställts, för att se om och i vilken riktning eventuella attitydförändringar skett är också en del i syftet.

## Genomförande

Ur kommunens vuxna befolkning (20-79 år) drogs ett slumpmässigt obundet urval av 2000 personer. Urvalet drogs ur kommuninvånarregistret, KIR. I slutet av mars skickades 2000 brev ut med information om undersökningen och en webbadress till enkäten. En månad senare skickades en påminnelse ut och då bifogades även en utskrivna enkät på papper (se bilaga 1) och portofritt svarskuvert.

Svarsfrekvensen blev 52 %. Bortfallet i form av individer som inte velat delta visar att män och yngre i någon mån oftare stått över deltagande i undersökningen. Att kvinnor (57 % jämfört med kommungenomsnittet 51 %) och äldre (28 % jämfört med kommungenomsnittet 18 %) är överrepresenterade är vanligt i medborgarundersökningar generellt.

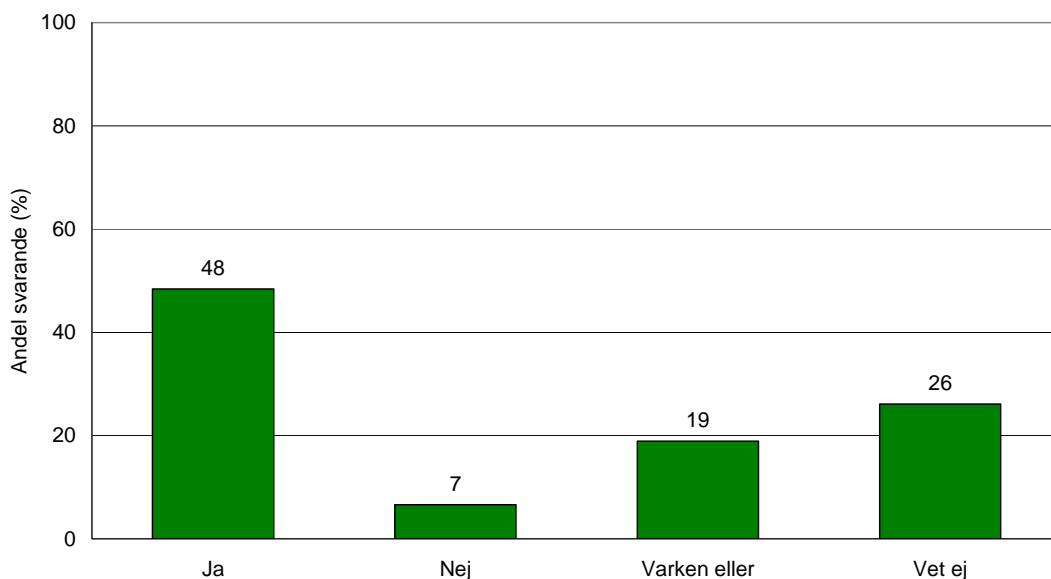
## Resultat

### Intresse och engagemang i miljöfrågor

#### Miljöarbetet som bedrivs av Jönköpings kommun

48 procent av respondenterna svarar ja på frågan om Jönköpings kommun bedriver ett aktivt miljöarbete. 7 procent anser att inte att kommunen gör det. De siffrorna kan ses som att knappt hälften av de svarande uppskattar de insatser kommunen gör på miljöområdet. Samtidigt anser 62 procent att kommunen ska ställa högre krav på medborgarna att agera/leva miljövänligt.

**Figur 1** Tycker du att Jönköpings kommun bedriver ett aktivt miljöarbete? (Fråga 2.1)



### Kunskap om det egna miljöarbetet

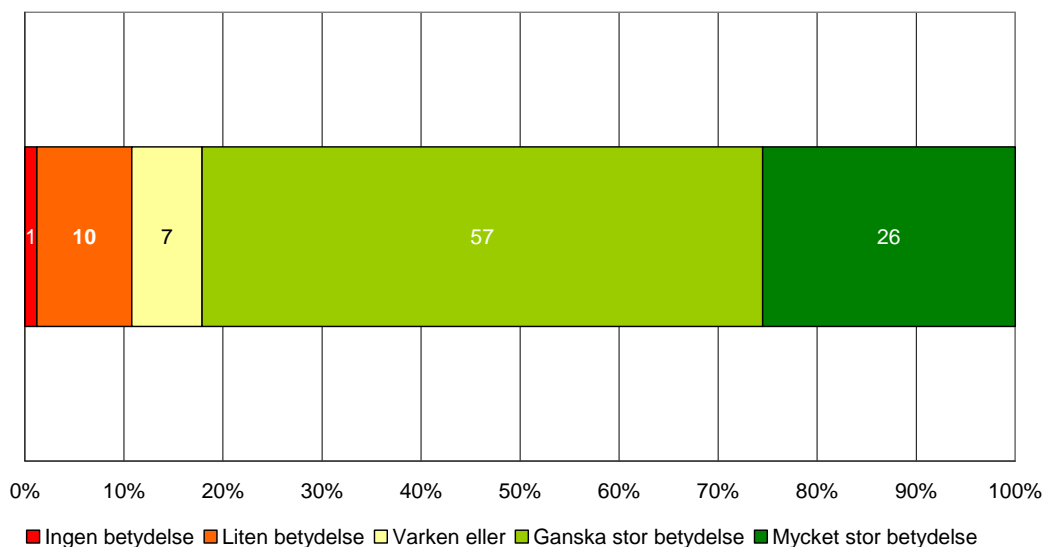
I enkäten ställdes frågan om man tyckte att man har bra eller dåliga kunskaper för att minska sin miljöpåverkan. 86 procent anser att de har ganska bra eller mycket bra kunskaper om vad de kan göra för att minska sin miljöpåverkan.

### Miljöintresse och engagemang

82 procent (kvinnor 86 %, män 77 %) av respondenterna svarar att det har en mycket stor eller ganska stor betydelse för miljön om man själv lever miljövänligt eller inte.

**Figur 2**

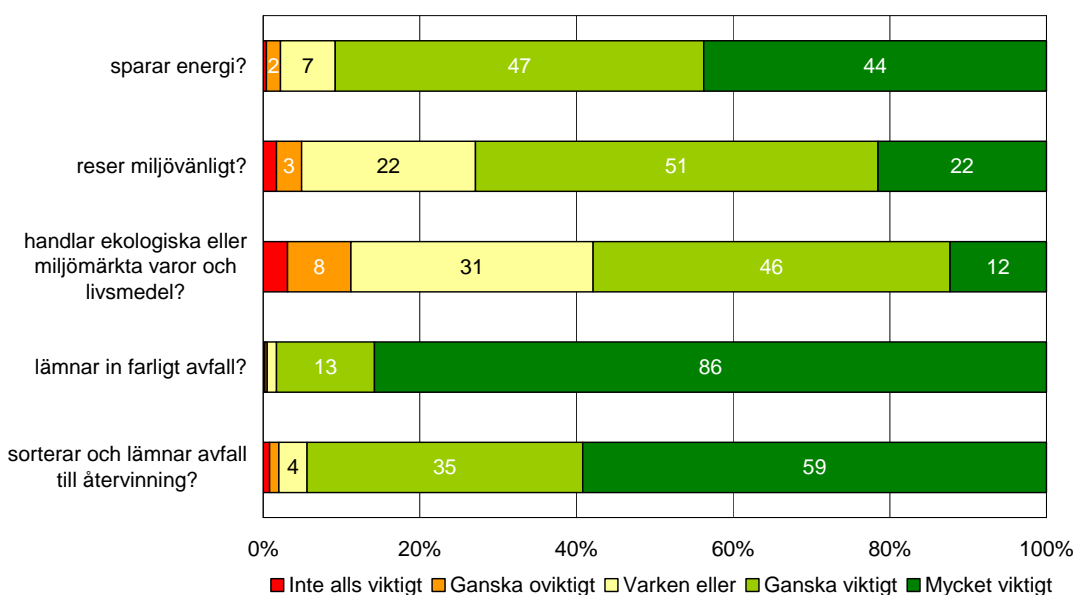
Hur stor betydelse anser du att det har för miljön om du lever miljövänligt eller ej? (Fråga 2.3)



## Kan man som enskild person påverka miljön?

På frågan om hur viktigt det är för miljön om man som enskild person gör olika ”miljöhandlingar” anser respondenterna att man gör mest nytta om man lämnar in farligt avfall och sorterar övriga sopor. Att välja ekologiska eller miljömärkta varor när man handlar och att resa miljövänligt se inte som riktigt lika viktigt. Kanske kan detta ha att göra med att miljönyttan vid dessa handlingar märks främst långt bort från Sverige och Jönköping och/eller för kommande generationer. Det är enklare att engagera sig i en lokal miljöfråga än i en global liksom att engagera sig i ett nutida miljöproblem jämfört med ett framtida.

Figur 3 Hur viktigt tycker du att det är för miljön att man som enskild person... (Fråga 2.4)



Som enskild medborgare har man givetvis inte hela ansvaret för att miljöarbetet i landet och kommunen går i rätt riktning. Vi måste alla hjälpas åt. Att våra politiker till exempel fattar rätt miljöbeslut i alla situationer är minst lika viktigt för att vi ska nå våra miljömål. Därför ställde vi också en fråga om man som kommuninvånare gör något för att påverka andras miljöbeslut eller -handlingar. Och det kallar vi att indirekt bidra till en bättre miljö. Ungefär hälften av respondenterna uppger att de bidrar indirekt till en förbättrad miljösituation. Det gör de genom att skriva under upprop (41 %), vara aktiva i en miljögrupp eller miljöorganisation (16 %) och/eller kontakta politiker för att diskutera miljöfrågor (14 %). Personer i åldersgruppen 20-34 år kontaktar mer sällan en politiker jämfört med övriga. Några skriver även insändare och/eller deltar i protestorganisationer.

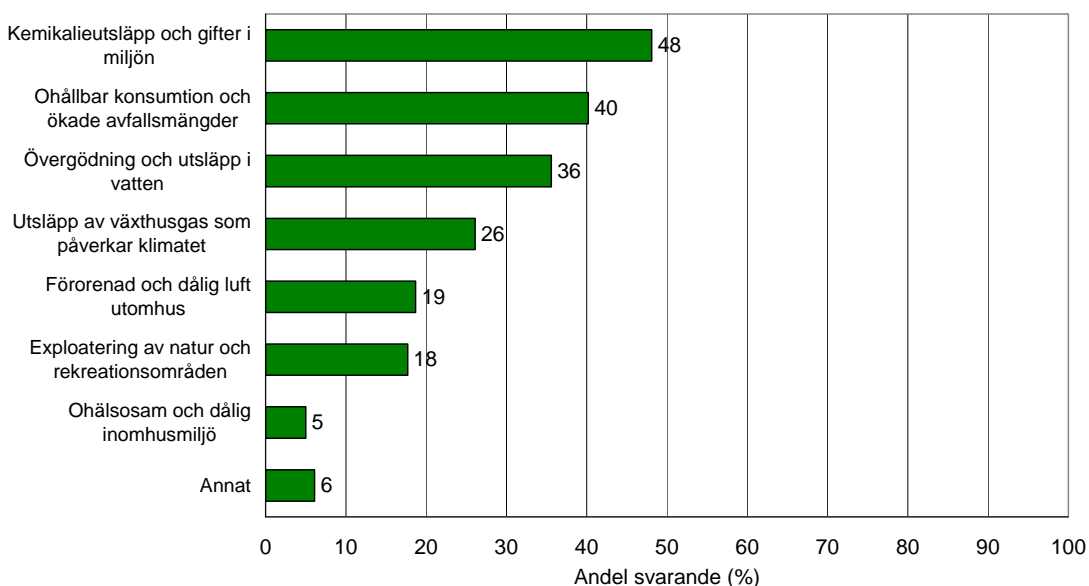
## De största miljöproblemen

*Kemikalieutsläpp och gifter i miljön* är de största miljöproblemen enligt respondenterna. Även *ohållbar konsumtion* samt *övergödning och utsläpp till vatten* ses som stora miljöproblem.

Åldersgruppen 20-34 år bekymras i högre utsträckning av *ohållbar konsumtion* och *utsläpp av växthusgaser* medan gruppen 65-79 år oroas mer av *kemikalieutsläpp och gifter i miljön* samt *övergödning och utsläpp till vatten*.

**Figur 4**

Vilka av följande anser du vara de två största miljöproblemen i kommunen? (Fråga 2.6)



## Konsumtion

Kommuninvånarna som svarade på enkäten anser att kemikalieutsläpp och gifter i miljön är det största miljöproblemet idag. Kemikalier i samhället spelar en viktig roll i dagens samhälle samtidigt som det finns en stor brist på kunskap om de ämnen som används. I Jönköping är sådana utsläpp i hög grad kopplade till konsumtionen av varor. Kemiska produkter används i många sammanhang, bland annat i läkemedel, bekämpningsmedel, tvätt- och rengöringsmedel och målarfärger. Kemiska ämnen ingår också i varor som till exempel kläder, möbler, datorer, byggmaterial och livsmedel. Det är inte alltid lätt att som konsument veta hur man ska undvika gifter och kemiska ämnen. Ett sätt är att handla ekologisk mat och miljömärkta varor. Konsumtion av varor ger också upphov till andra typer av miljöpåverkan genom sin livscykel från råvaruutvinning och produktion till användning och slutligt omhändertagande, inklusive transporter i alla led. Exempel på miljöproblem som kan kopplas samman med konsumtion av varor är utarmande av naturresurser och biologisk mångfald, klimatpåverkan och som sagt utsläpp av kemikalier. Därför bör man ställa sig några frågor innan man väljer ett ekologiskt eller miljömärkt alternativ. Miljöförbundet Jordens Vänner har tagit fram en checklista för konsumtion:

1. Har jag verkligen tid med det här? Att konsumera är tidskrävande ofta finns det något roligare du skulle kunna göra.
2. Behöver jag verkligen detta?
3. Går det att laga, låna eller hyra?
4. Går det att hitta/köpa begagnat?
5. Finns det ett ekologiskt alternativ? Om du måste handla köp varor som är ekologiska, energisnåla och med bra kvalitet. Ta hand om det du skaffat så håller det i många år.

## Kvinnor tycker det är viktigt att man handlar miljömärkta varor

58 procent tycker att det är ganska viktigt eller mycket viktigt för miljön att man som enskild person handlar ekologiska eller miljömärkta varor och livsmedel, figur 3.

Kvinnor tycker det är mer viktigt (67 %) att man handlar ekologiska eller miljömärkta varor än män (46 %). Höginkomsttagare tycker också det är mer viktigt än genomsnittet (69 %) att handla ekologiska eller miljömärkta varor.



## Kläder

### 56 procent skaffar begagnade kläder

Det är fler och fler som skaffar begagnade kläder. Antingen köper man dem i en second-hand butik, på Blocket, under en klädbytaraktivitet, ärver dem från släkt och vänner eller liknande ställen. Att köpa begagnade kläder tycker 56 procent 2011 är okej att göra jämfört med 39 procent 2002. 2002-års frågeställning var något annorlunda. Då svarade 39 procent ja på frågan "Kan du tänka dig att köpa kläder på second-hand?". Hushåll med barn och åldersgruppen 20-49 år är mer positiva till begagnade kläder (67 respektive 64 %) än vad andra är. Det är fler män än genomsnittet som säger att de aldrig har skaffat ett begagnat plagg.

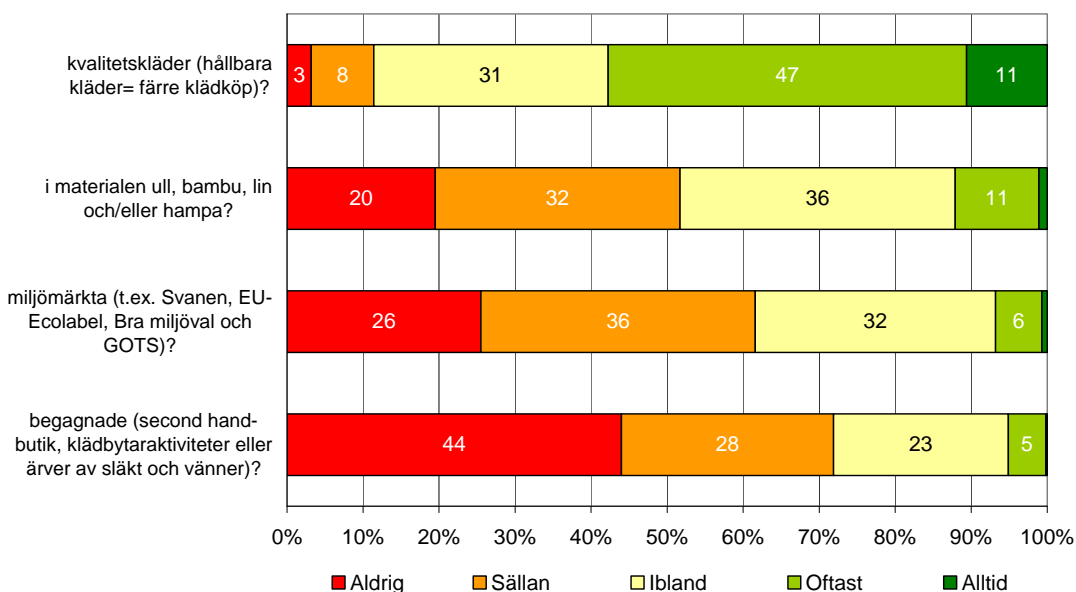
### Miljömärkta kläder handlas av 76 procent

Att välja miljömärkta kläder, till exempel Svanen, EU-Ecolabel eller Bra miljöval, är enklare än att köpa begagnat för flertalet. 76 procent handlar miljömärkta kläder jämfört med 56 procent som handlar begagnade kläder. Åldersgruppen 20-35 år köper något färre (67 %) miljömärkta kläder jämfört med genomsnittet.

### Kläder i materialen ull, bambu, lin eller hampa och kvalitetskläder

Ännu fler, 80 procent, köper kläder i materialen ull, bambu, lin eller hampa jämfört med miljömärkta eller begagnade kläder. Ytterligare några till, 97 procent, köper även kvalitetskläder som förhoppningsvis håller länge och innebär färre klädköp. Män och åldersgruppen 65-79 år köper oftare kvalitetskläder jämfört med genomsnittet.

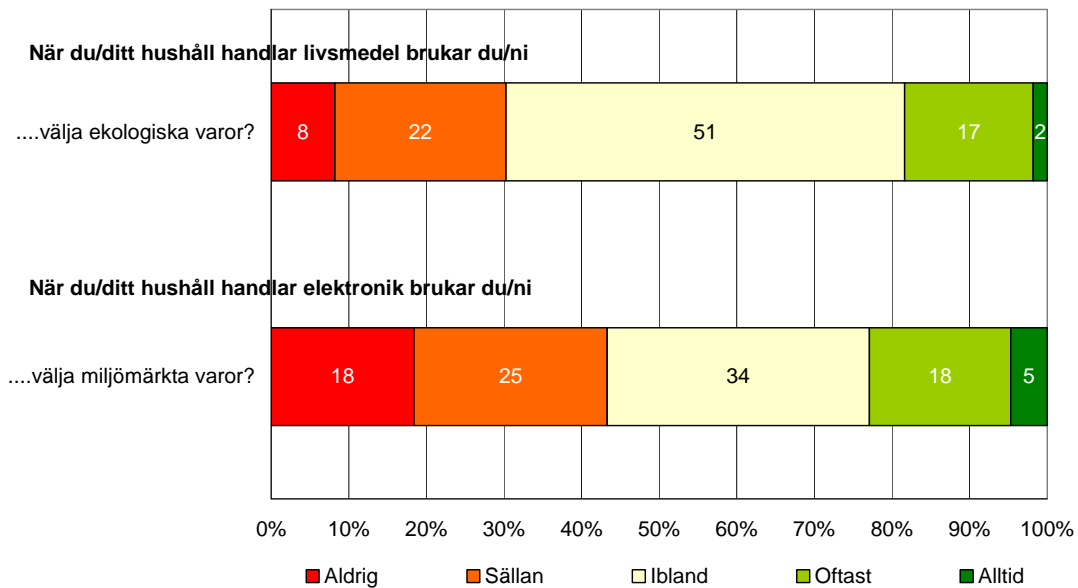
Figur 5 När du/ditt hushåll handlar kläder brukar du/ni välja kläder som är... (Fråga 5.1)



## Elektronik

Miljömärkt elektronik handlas av 82 procent. Att köpa miljömärkt elektronik är vanligare jämfört med att köpa miljömärkta kläder (76 %). 82 procent köper miljömärkt elektronik varav 23 procent gör det ofta eller alltid. Åldersgruppen 50-79 år köper oftare miljömärkt elektronik än gruppen 20-35 år.

Figur 6 Konsumtion livsmedel och elektronik (Fråga 5.4 och 5.5)



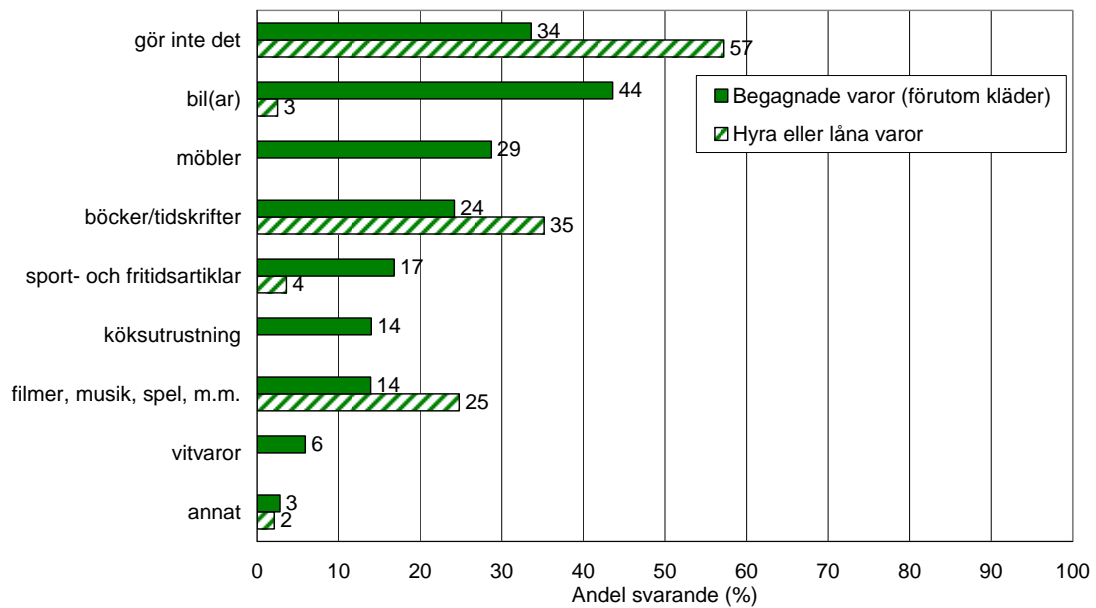
### Livsmedel

92 procent köper ekologiska livsmedel var av 19 procent oftast eller alltid. Att 19 procent alltid eller oftast köper ekologiska livsmedel är ungefär lika många som gjorde det 2002. Däremot är det fler, 51 procent, 2011 som köper ekologiska livsmedel ibland jämfört med 29 procent 2002.

### Hyra, låna, köpa begagnat (förutom kläder)

43 procent hyr eller lånar varor. 66 procent köper begagnade varor. De varor som hyrs eller lånas oftast är böcker och tidskrifter (35 %) samt filmer, musik, spel, m.m. (25 %). Populäraste begagnatvarorna, förutom kläder (56 %), är bilar (44 %) och möbler (29 %). Hushåll med barn hyr eller lånar i högre utsträckning (59 %) och köper begagnat i högre utsträckning (80 %) jämfört med de utan barn (33 respektive 59 %) gör. Åldersgrupperna 20-34 år och 35-49 år hyr eller lånar i högre utsträckning (56 %) och köper begagnat i högre utsträckning (80 %) än vad grupperna 50-64 år och 65-79 år gör. De två högre inkomstgrupperna (mer än 400 000 kr/år) hyr eller lånar i högre utsträckning (50 %) och köper begagnat i högre utsträckning (72 %) jämfört med genomsnittet. Det är fler män än kvinnor som aldrig har hyrt eller lånat en vara.

**Figur 7** Hyra, låna och köpa begagnat, förutom kläder (Fråga 5.2 och 5.3)



### **Avfallshantering**

Kommunens mål är att öka sortering och återvinning av olika avfallsslag. Framför allt ska det farliga avfallet sorteras ut och tas om hand på ett miljörätt sätt.

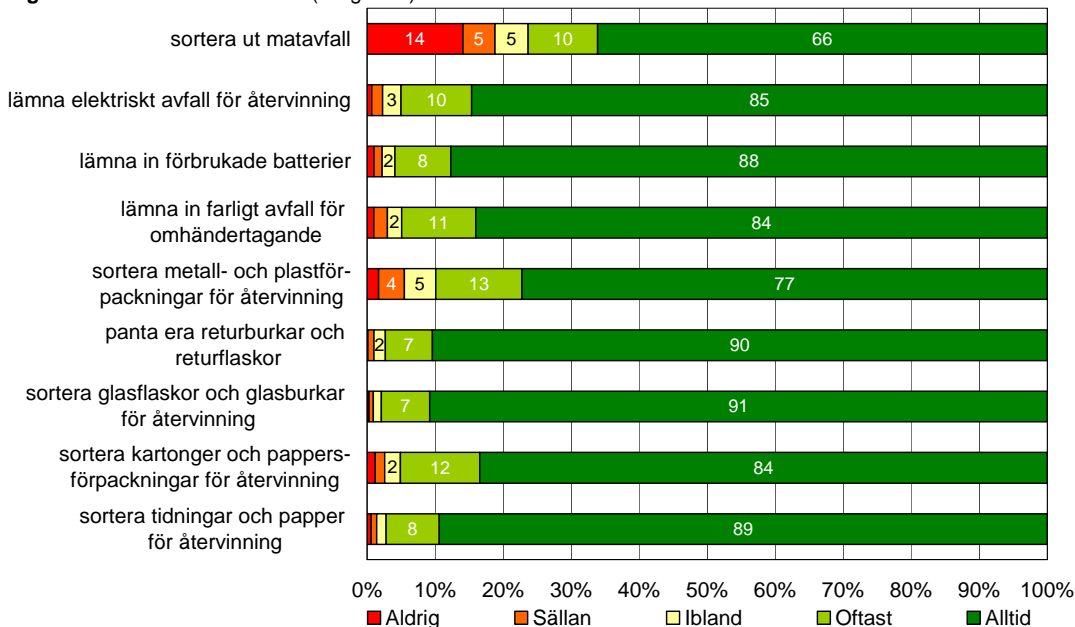
#### *Att sortera avfall är viktigt för en majoritet*

94 procent tycker att det är ganska viktigt eller mycket viktigt för miljön att man som enskild person sorterar och lämnar in avfall. 98 procent tycker att det är ganska viktigt eller mycket viktigt för miljön att man som enskild person sorterar och lämnar in farligt avfall, figur 3.

### **Många sorterar**

På frågan om hur man verkligen gör i sitt hushåll svarar en majoritet att man sorterar alla fraktionerna vi frågade om. Allra bäst är man på att sortera glasförpackningar, panta returflaskor och -burkar och sortera tidningar och papper för återvinning. Först på fjärde plats hamnar det farliga avfallet (batterier, elektroniskt avfall och färgrester, kemikalier m.m.), trots att fler tyckte det var viktigast i en tidigare fråga. Minst bra är man på att sortera ut matavfall.

Figur 8 Brukar du/ditt hushåll ... (Fråga 6.1)



### Kommuninvånare blir allt bättre på att sortera avfall

Invånare i kommunen har länge varit duktiga på att sortera tidningar och glasförpackningar. Allt fler sorterar nu även pappers-, metall- och plastförpackningar. 77 procent av kommuninvånarna som besvarade enkäten 2011 uppger att de sorterar metall- och plastförpackningar. Motsvarande siffra var 2002, 48 procent för hårdplast och 53 procent för metallförpackningar.

### Yngre har lägre förtroende för avfallshanteringen

Åldersgruppen 20-34 år är generellt sämre än genomsnittet på att sortera ut olika avfallsslag för återvinning och är även de som har lägst förtroende för att avfallet som sorteras ut tas om hand på ett bra sätt.

73 procent säger sig ha ett ganska eller mycket stort förtroende för att avfallet som sorteras ut tas om hand och återvinns på ett bra sätt. Det finns ett visst samband mellan förtroende för hur det sorterade avfallet återvinns och hur regelbundet man sopsorterar.

### Nedskräpning

Nedskräpning är ett ämne som då och då tas upp i lokal media och som kommunen får regelbundna klagomål om.

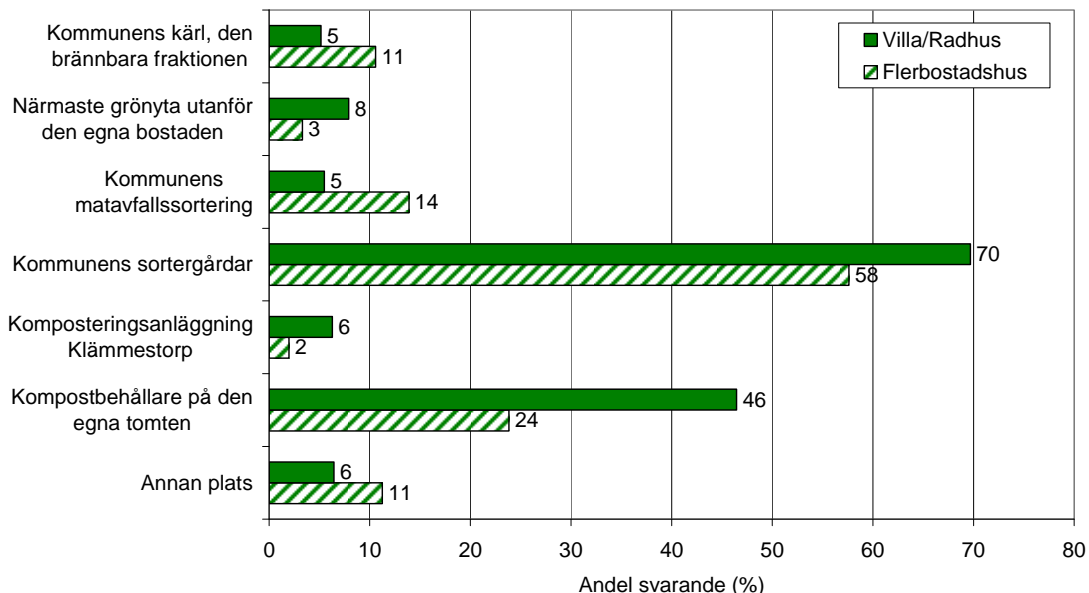
### Trädgårdsavfall

I bostadsområden som gränsar till kommunala grönområden förekommer det att trädgårdsavfall dumpas utanför den egna tomten på en yta som är tänkt som rekreation för kommuninvånarna. Det ser skräpigt ut och leder till att den befintliga florin och faunan i området förändras. I stället för till exempel en näringsfattig och artrik blomsteräng får man ett näringsrikt nässelsnår. Det är dessutom olagligt. Att sju procent svarar att man lämnar sitt trädgårds- eller balkongavfall på närmaste grönyta utanför den egna bostaden/tomten är tyvärr alldeles för många. Detta görs främst av boende i villa- och radhusområden. För privatpersoner är det gratis att lämna trädgårdsavfall på kommunens sortergårdar eller kommunens komposteringsanläggning på Klämmestorp. Givetvis är en kompost på den egna eller

gemensamma tomten också ett utmärkt alternativ. Om man har enstaka blom- eller odlingskrukor kan man dela upp det i två avfallssorter. Den gröna växtdelen lägger man i matavfallet och jord och rötter i soporna (brännbart).

**Figur 9**

Var lämnar du ditt trädgårds- eller balkongavfall? (Flera alternativ kan anges) (Fråga 6.2)



### *Skräp som uppstår när man inte är hemma*

Skräp som uppstår när man är utomhus, långt bort från sin bostad, tar nästan alla hand om på ett bra sätt. I stort sett alla tar med skräpet hem eller lägger det i fickan/väska/bilen för att sedan slänga det på rätt ställe när de kommer hem.

## **Resvanor och trafik**

### **Resvanor till och från arbetet**

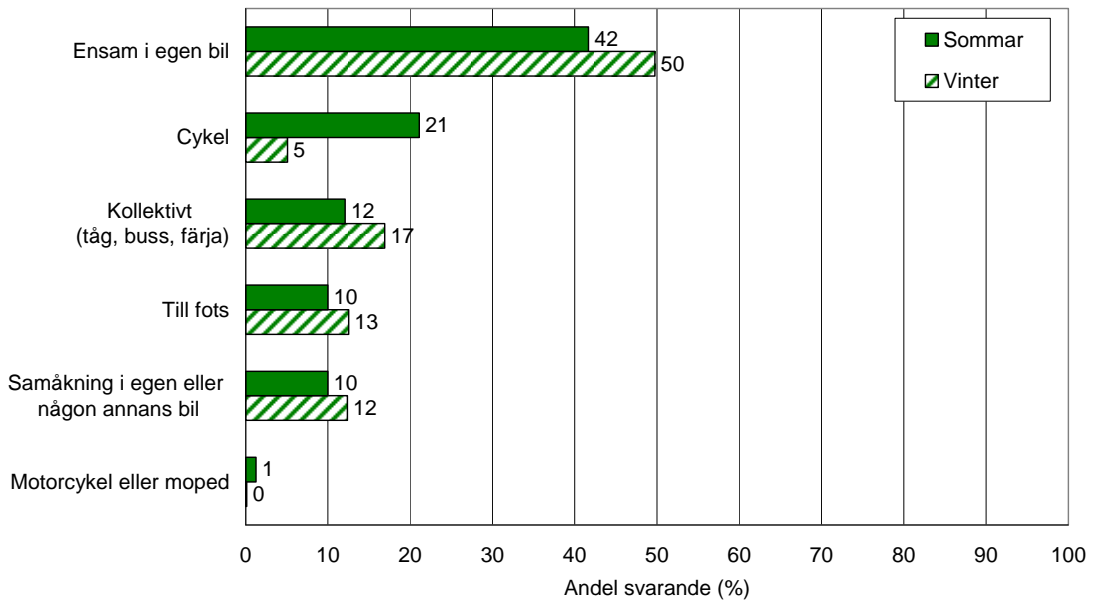
En majoritet (73 %) tycker att det är ganska viktigt eller mycket viktigt för miljön att man som enskild person reser miljövänligt, figur 3. 79 procent kvinnor tycker det är ganska eller mycket viktigt att man reser miljövänligt jämfört med 65 procent av männen. Ändå är det vanligaste färdssättet till arbete eller skola ensam i egen bil både på vintern (50 %) och sommaren (42 %).

Skillnaden från undersökningen 2002 är inte stor. Då uppgav 44 procent att man åkte ensam i egen bil. Den enkäten gjorde ingen skillnad på sommar och vinter och skickades ut i mars och april månad.

Våren (april-maj) 2009 genomfördes en omfattande resvaneundersökning i kommunen. Resultaten i den stämmer också ganska bra överens med resultaten i den senaste enkäten 2011. Till exempel visade enkäten 2009 att 64 procent använder bilen på vardagar (inte enbart resa till arbete och skola) och den siffran får man jämföra med 2011-års ”ensam i bil” sammanslaget med ”samåkning” och får då vintervärdet 62 procent och sommarvärdet 52 procent.

Bilåkandet är störst bland de som bor villa eller radhus och de som bor på landsbygden. Det är inte några större skillnader mellan kvinnor och män i färdssätt till arbetet förutom vad det gäller kollektivt resande, vilket kvinnorna gör i större utsträckning jämfört med männen. Åldersgruppen 20-35 år bäst på att åka kollektivt jämfört med andra grupper.

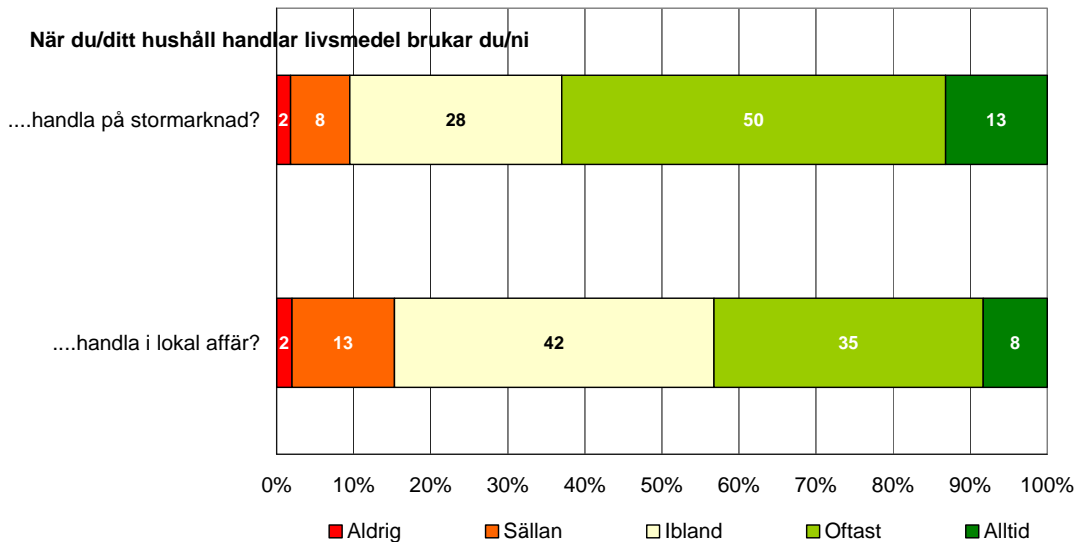
**Figur 10** Resvanor till och från arbete eller skola (Fråga 3.1 och 3.2)



### Shoppingresvanor

En del resor blir det också när vi ska handla. I enkäten ställdes några frågor om var vi handlar för att få en bild av dessa resor. Dock frågades inte hur dessa resor görs. Handlar livsmedel gör 63 procent av respondenterna oftast eller alltid på en stormarknad jämfört med 43 procent i en lokal affär.

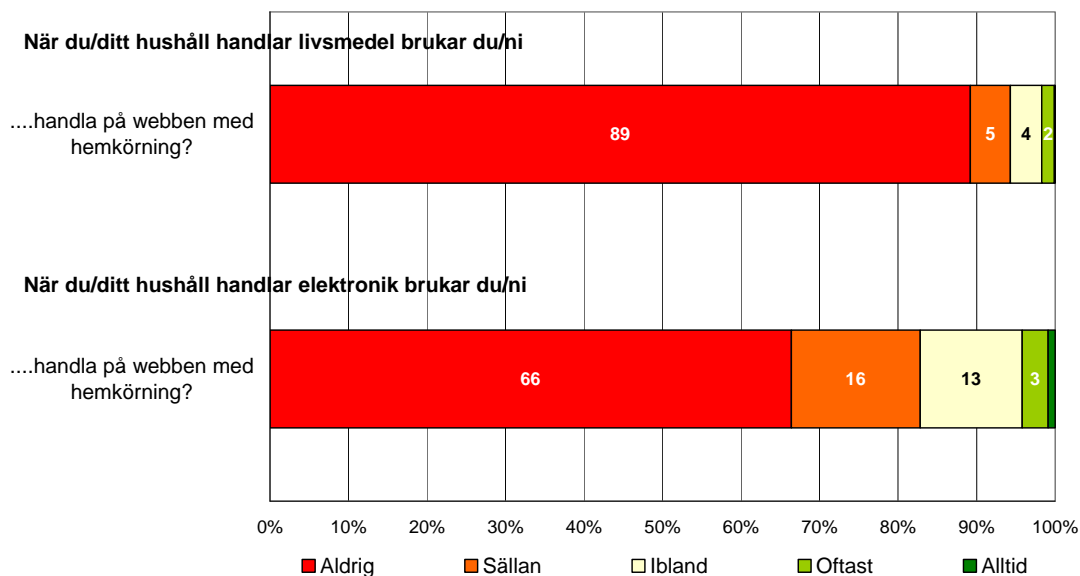
**Figur 11** Shoppingresvanor, lokal affär eller stormarknad (Fråga 5.4)



Att handla mat på webben med hemkörning har blivit möjligt i kommunen under de senare åren. 2 procent handlar alltid eller oftast på webben med hemkörning och slipper då själva ta sig till affären. 89 procent har ännu inte prövat denna möjlighet gällande livsmedel jämfört med elektronik 66 procent. Att handla elektronik på webben är alltså något som fler har prövat på. 4 procent gör det oftast eller alltid.

Åldersgruppen 65-79 år och hushåll utan barn har i lägre utsträckning prövat att handla på webben jämfört med genomsnittet.

Figur 12 Shoppingresvanor, webb (Fråga 5.4 och 5.5)

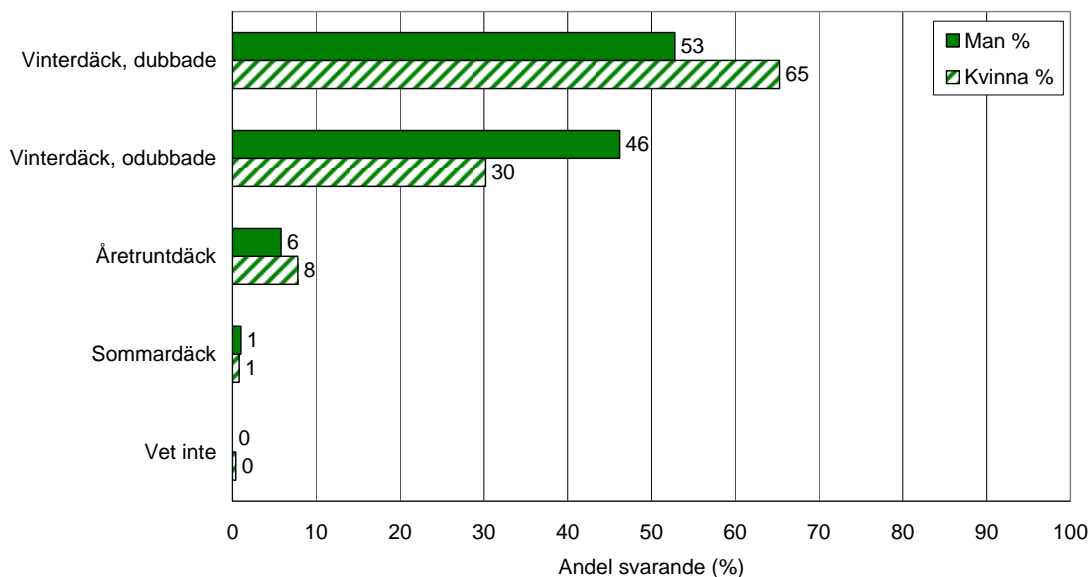


### Vinterdäck

Jönköpings kommun har sedan 2008 aktivt arbetat med partikel frågan (PM10) i centrum. För att minska halten av hälsofarliga partiklar i luften har man sedan hösten 2009 haft olika däckvalskampanjer riktade till kommuninvånarna. I enkätundersökningen uppger 37 procent att de kör med odubbade vinterdäck på vintern och 60 procent dubbade. Vid kommunens årliga vinterdäcksräkning har dubbdäcksandelen varierat mellan 60 (2008) och 57 (2010) procent. 46 procent av männen kör med odubbade vinterdäck jämfört med 30 procent av kvinnorna. Allra bäst på att använda odubbade vinterdäck är män i åldersgruppen 50-64 år (56 %).

Figur 13

Vilken typ av bildäck använder du på vintern? (mer än ett alternativ kan anges) (Fråga 3.4)



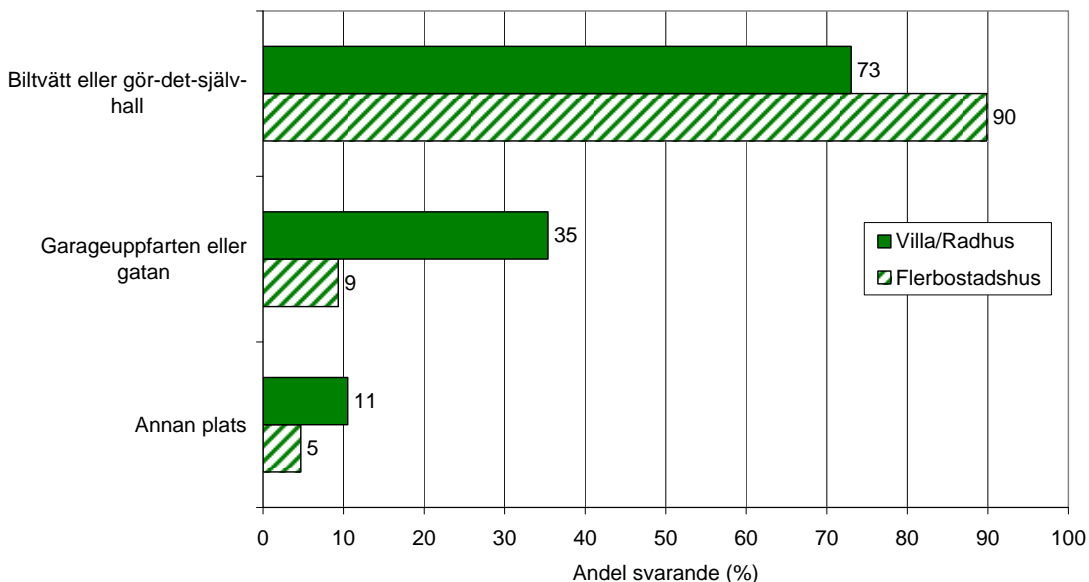
## Tvätta bilen

Om bilar tvättas på garageuppfarten, gatan eller andra hårdgjorda ytor rinner tvättvattnet, som bland annat innehåller olje- och bränslerester, däckpartiklar, vägmaterial, tungmetaller och rengöringsmedelskemikalier, ner i dagvattensystemet. Dagvattnet leds oftast orenat ut i våra åar och sjöar och kan skada djur, växter och vårt dricksvatten. Det är dessutom olagligt att tvätta bilen på garageuppfarten, gatan eller andra hårdgjorda ytor.

I enkäten kunde man ange flera alternativ eftersom man kanske ibland tvättar bilen hemma och ibland i en biltvätt. 28 procent uppger att de tvättar bilen på garageuppfarten eller gatan. En majoritet på 78 procent av personerna som besvarat enkäten tvättar sin bil hos en biltvätt eller i en så kallad gör-det-själv-hall.

Åldersgruppen 20-35 år samt villa-/radhusboende tvättar oftare bilen på garageuppfarten eller gatan (39 respektive 35 %) medan gruppen 65-79 år samt boende i flerbostadshus tvättar bilen mera sällan på garageuppfarten eller gatan (23 respektive 9 %).

Figur 14 Var tvättar du bilen? (Flera alternativ kan anges) (Fråga 3.5)

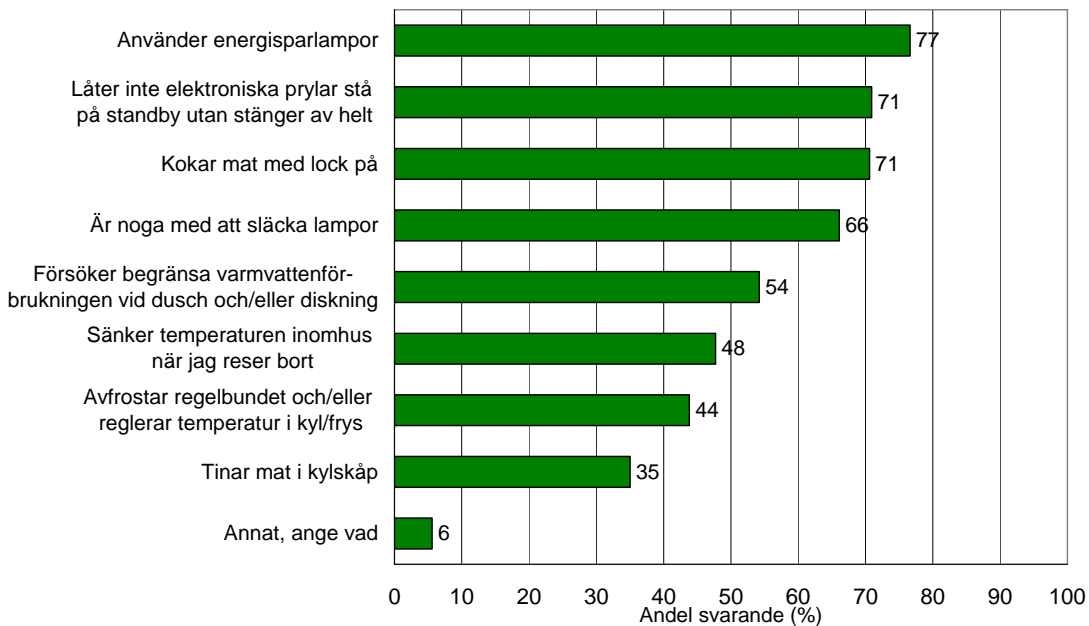


## Energianvändning

Energianvändningen i samhället ökar trots att en majoritet på 91 procent anser att det är ganska viktigt eller mycket viktigt att spara energi som enskild person, figur 3. Resultatet visar att nästan alla, 99 procent, som besvarat enkäten genomför en eller flera åtgärder för att minska sin energianvändning. Att använda energisparlampor är den vanligaste energisparformen. 77 procent använder energisparlampor 2011 jämfört med 41 procent 2002. Att stänga av TV, dator, m.m. och att koka mat med lock på är också vanliga åtgärder. Boende i flerbostadshus genomför färre energisparåtgärder än boende i villa och radhus. Det är främst åtgärderna att sänka temperaturen inomhus vid resa, minska varmvattenförbrukningen och använda energisparlampor som boende i flerbostadshus gör i mindre utsträckning.



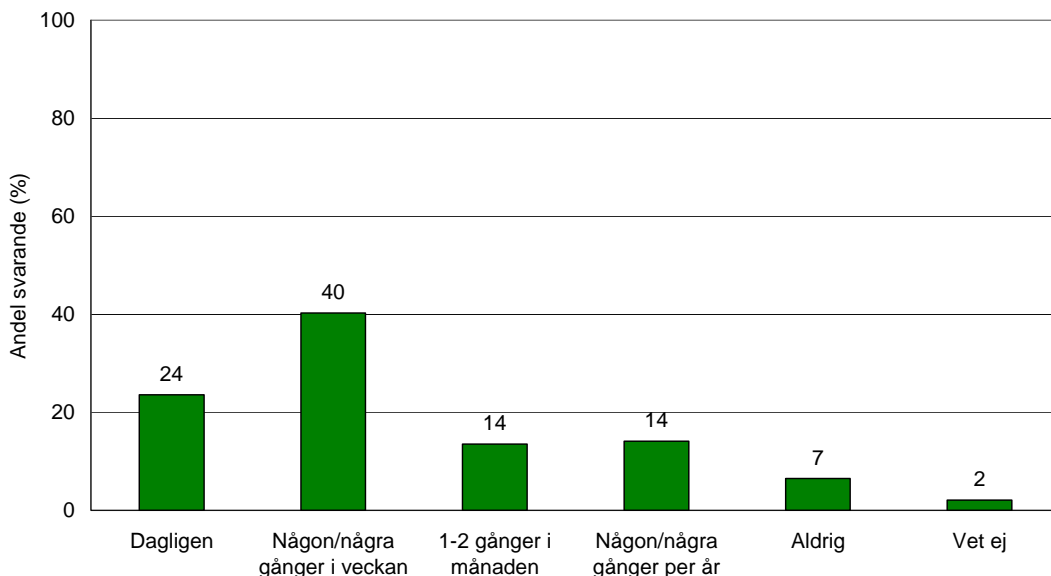
**Figur 15** Vilka följande energisparåtgärder tillämpar du regelbundet? (Fråga 4.1)



### Parker och naturområden

Vistelse i naturen har stor betydelse för människors hälsa och välbefinnande. Kommunens parker och naturområden är en värdefull resurs för invånarnas rekreation och friluftsliv. De har även betydelse för den biologiska mångfalden. Tillgänglighet och avstånd till närmsta naturområde är avgörande för hur ofta områdena besöks. Undersökningen visar att 64 procent av respondenterna vistas i någon park eller naturområde i närheten av där de bor dagligen till någon gång i veckan. Det är en marginell ökning jämfört med 2002 då 62 procent var ute ungefär lika ofta i naturen.

**Figur 16** Hur ofta vistas du i någon park/naturområde (Fråga 7.1)



### Fyra kunskapsfrågor

I enkäten ställdes fyra kunskapsfrågor. De två första handlade om kommunens miljödiplomering och om miljöcertifieringen Grön flagg för skolor och förskolor. Syftet med de frågorna var att ta reda på hur kända dessa två ”miljömärkningar” är. De två andra frågorna rörde biologisk mångfald och naturreservat.

I åldersgruppen 65-79 år svarade färre rätt på fråga 1 (27 %), 2 (20 %) och 3 (56 %), än genomsnittet. Den högsta inkomstgruppen (> 700 000 kr/mån och hushåll) svarade genomgående mer rätt än genomsnittet på fråga 1 (48 %), 2 (40 %) och 3 (73 %). Kvinnor och hushåll med barn hade fler rätt (36 respektive 38 %) jämfört med andra på fråga 2, om Grön Flagg.

När fråga 3, om biologisk mångfald, ställdes i en enkät 2002 svarade 58 procent rätt på frågan, något färre än i år (2011).

Fråga	Rätt svar (%)	Rätt svar på frågan
1. Vad är kommunens miljödiplomering?	36	miljöledningssystem/miljömärkning för företag och organisationer
2. Vad är Grön Flagg?	31	miljöledningssystem för skolor och förskolor som Håll Sverige Rent står bakom
3. Vad menas med biologisk mångfald?	62	variation i naturen
4. Känner du till något naturreservat i Jönköpings kommun, i så fall vilket/vilka?	66	Det finns drygt 30 naturreservat i kommunen. Dumme mosse och/eller Bondberget var de vanligaste svaren i enkäten.

## Några frågor om dig och din situation

Ålder

- 20-34 år
- 35-49 år
- 50-64 år
- 65-79 år

Kön

- kvinna
- man

Har du barn som bor hemma?

- ja
- nej

Bostad

- flerbostadshus
- villa/radhus
- annat, ange

vad: \_\_\_\_\_

Var bor du?

- Jönköping eller Huskvarna tätort
- annan tätort i Jönköpings kommun
- landsbygd

Vilket av följande alternativ beskriver bäst din årliga hushållsinkomst? Ange den totala lönen innan skatt (bruttoinkomst) för alla personer i hushållet tillsammans.

- under 200 000 kr
- 200 000 – 400 000 kr
- 401 000 – 700 000 kr
- mer än 700 000 kr

## Vad kan vi göra för miljön?

Tycker du att Jönköpings kommun bedriver ett aktivt miljöarbete?

- ja
- nej
- varken eller
- vet ej

Tycker du att kommunen ska ställa högre krav på medborgarna att agera/leva miljövänligt?

- ja
- nej
- vet ej

Hur stor betydelse anser du att det har för miljön om du lever miljövänligt eller ej?

Ingen betydelse 1	Liten betydelse 2	Varken eller 3	Ganska stor betydelse 4	Mycket stor betydelse 5
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Hur viktigt tycker du att det är för miljön att man som enskild person...

	Inte alls viktigt 1	Ganska oviktigt 2	Varken eller 3	Ganska viktigt 4	Mycket viktigt 5
...sorterar och lämnar avfall till återvinning (t.ex. tidningar)	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...lämnar in farligt avfall (t.ex. färgrester, lösningsmedel)?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...handlar ekologiska eller miljömärkta varor och livsmedel?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...reser miljövänligt?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...sparar energi?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Tycker du at du har bra eller dåliga kunskaper om vad du kan göra för att minska din miljöpåverkan?

Mycket dåliga 1	Ganska dåliga 2	Varken eller 3	Ganska bra 4	Mycket bra 5
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Vilka av följande anser du vara de två största miljöproblemen i kommunen? Markera de två viktigaste alternativen.

- ohälsosam och dålig inomhusmiljö
- exploatering av natur och rekreationsområden
- övergödning och utsläpp i vatten
- kemikalieutsläpp och gifter i miljön
- ohållbar konsumtion och ökade avfallsmängder
- utsläpp av växthusgaser som påverkar klimatet
- förorenad och dålig luft utomhus
- annat, ange

vad: \_\_\_\_\_

Hur bidrar du till en förbättrad miljösituation indirekt? (flera alternativ är möjliga)

- genom att kontakta politiker och diskutera olika miljöfrågor
- genom att skriva insändare
- genom att delta i protestaktioner
- genom att skriva under upprop
- genom att vara aktiv i en miljögrupp/miljöorganisation
- annat, ange

hur: \_\_\_\_\_

Vad är kommunens miljödiplomering?

- miljöledningssystem/miljömärkning för företag och organisationer
- kommunens årliga miljöpris
- kommunens årliga naturvårdspris
- vet ej

**miljö** DIPLOMERAD  
av Jönköpings Kommun



Vad är Grön Flagg?

- miljöledningssystem för skolor och förskolor som Håll Sverige Rent står bakom
- miljömärkning av badstränder som Håll Sverige Rent står bakom
- miljömärkning av affärer som Håll Sverige Rent står bakom
- vet ej



## Transporter

Hur tar du dig *oftast* till arbete eller skola under *vinterhalvåret*? Ange endast ett alternativ.

- inte aktuellt (jag arbetar inte, går ej i skola, m.m.)
- ensam i egen bil
- samåkning i egen eller någon annans bil
- motorcykel eller moped
- kollektivt (tåg, buss, färja)
- cykel
- till fots
- annat, ange hur: \_\_\_\_\_

Hur tar du dig *oftast* till arbete eller skola under *sommarhalvåret*? Ange endast ett alternativ

- inte aktuellt (jag arbetar inte, går ej i skola, m.m.)
- ensam i egen bil
- samåkning i egen eller någon annans bil
- motorcykel och moped
- kollektivt (tåg, buss, färja)
- cykel
- till fots
- annat, ange hur: \_\_\_\_\_

Äger du eller har du tillgång till bil?

- ja
- nej, gå till fråga 4.1

Vilken typ av bildäck använder du på vintern? (flera alternativ kan anges om du har flera bilar)

- vinterdäck, odubbade
- vinterdäck, dubbade
- åretrunddäck
- sommardäck
- vet inte

Var tvättar du bilen? (flera alternativ kan anges)

- biltvätt eller gör-det-själv-hall
- garageuppfarten eller gatan
- annan plats, ange var: \_\_\_\_\_

## Energi

Vilka av följande energisparåtgärder tillämpar du regelbundet? (flera alternativ kan anges)

- sänker temperaturen inomhus när jag reser bort
- låter inte elektroniska prylar (dator, tv, m.fl.) stå på standby utan stänger av helt
- försöker begränsa varmvattenförbrukningen vid dusch och/eller diskning
- avfrostar regelbundet och/eller reglerar temperatur i kyl/frys
- tinar mat i kylskåp
- kokar mat med lock på
- använder energisparlampor (t.ex. lågenergi-, halogen-, LED-lampor)
- är noga med att släcka lampor (tomma rum är mörka rum)
- annat, ange vad: \_\_\_\_\_

## Konsumtion

När du/ditt hushåll handlar kläder brukar du/ni välja kläder som är...

	Aldrig 1	Sällan 2	Ibland 3	Oftast 4	Alltid 5
...begagnade (second hand-butik, kläbytaraktiviteter eller ärver av släkt och vänner)?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...miljömärkta (t.ex. Svanen, EU-Ecolabel, Bra miljöval och GOTS)?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...i materialen ull, bambu, lin och/eller hampa?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...kvalitetskläder (hållbara kläder = färre klädköp)?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Hyr eller lånar ditt hushåll varor (flera alternativ kan anges)?

- nej
- ja, bil(ar)
- ja, sport- och fritidsartiklar (cykel, skidor, rullskridskor, tält, m.m.)
- ja, böcker och/eller tidskrifter
- ja, filmer, musik, spel, m.m.
- ja, annat, ange

vad: \_\_\_\_\_

Skaffar/köper ditt hushåll begagnade varor, förutom kläder (flera alternativ kan anges)?

- nej
- ja, bil(ar)
- ja, sport- och fritidsartiklar (cykel, skidor, rullskridskor, tält, m.m.)
- ja, möbler
- ja, vitvaror (tvättmaskin, kylskåp, m.m.)
- ja, köksutrustning (porslin, kastruller, m.m.)
- ja, böcker och/eller tidskrifter
- ja, filmer, musik, spel, m.m.
- ja, annat, ange

vad: \_\_\_\_\_

När du/ditt hushåll handlar livsmedel brukar du/ni ...

	Aldrig 1	Sällan 2	Ibland 3	Oftast 4	Alltid 5
...välja ekologiska varor (t.ex. KRAV-märkt)?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...handla på webben med hemkörning?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...handla på stormarknad?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...handla i lokal affär?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

När du/ditt hushåll handlar elektronik brukar du/ni...

	Aldrig 1	Sällan 2	Ibland 3	Oftast 4	Alltid 5
...välja miljömärkta varor (t.ex. Svanen- eller TCO-märkt)?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...handla på webben med hemkörning?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

## Avfall

Brukar du/ditt hushåll

	Aldrig 1	Sällan 2	Ibland 3	Oftast 4	Alltid 5
...sortera tidningar och papper för återvinning?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...sortera kartonger och pappersförpackningar för återvinning?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...sortera glasflaskor och glasburkar för återvinning?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...panta era returburkar och returflaskor?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...sortera metall- och plastförpackningar för återvinning?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...lämna in farligt avfall (färgrester, kemikalier, m.m.) för omhändertagande?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...lämna in förbrukade batterier?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...lämna elektriskt avfall (allting med en sladd eller batterier, lampor, m.m.) för återvinning?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...sortera ut matavfall?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Var lämnar du ditt trädgårds- eller balkongodlingsavfall (flera alternativ kan anges)?

Observera att det kan finnas olagliga alternativ nedan att välja på.

- inte aktuellt, jag har inte den sortens avfall
- kompostbehållare på den egna tomten
- kommunens komposteringsanläggning på Klämmestorp
- kommunens sortergårdar
- kommunens matavfallssortering
- närmsta grönyta utanför den egna bostaden
- kommunens kärl, den brännbara fraktionen
- annan plats, ange var: \_\_\_\_\_

	Mycket litet 1	Ganska litet 2	Varken eller 3	Ganska stort 4	Mycket stort 5
Hur stort förtroende har du för att avfallet som du sorterar ut tas om hand och återvinns på ett bra sätt?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

## Parker och naturområden

Hur ofta vistas du i någon park/naturområde i närheten av där du bor (inom 5-6 min. gångavstånd)?

- dagligen
- någon/några gånger i veckan
- 1-2 gånger i månaden
- någon/några gånger per år
- aldrig
- vet ej

Vad gör du av skräp som uppstår när du är utomhus långt från din bostad?

- lägger det i fickan eller väskan och slänger när jag kommer hem
- slänger det i en papperskorg eller soptunna
- annan plats, ange

var: \_\_\_\_\_

Känner du till något naturreservat i Jönköpings kommun, i så fall vilket/vilka?

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Vad menas med biologisk mångfald?

- variation i naturen
- många sällsynta arter
- många olika naturreservat
- vet ej

## Övriga kommentarer

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_



MILJÖKONTORET  
Besöksadress Juneporten, Västra Storgatan 16, Jönköping. Tfn 036-10 50 00. Fax 036-10 77 86  
miljo@jonkoping.se



**JÖNKÖPINGS  
KOMMUN**